

108067

MÉHESZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

HUSZONNEGYEDIK ÉVFOLYAM

SZERKESZTI:

VÁNYOLÓS MIKLÓS

KÓLOZSVÁR, 1909.
AZ EGYESÜLET TULAJDONA.

GAMÁN JÁNOS ÖRÖKSZE
KÖNYVTYRÁSÁGA
KÓLOZSVÁR

TARTALOM :

	Oldal
1909	1

1. Egyleti ügyek.

Az 1908. évi zárszámadás	3
Az 1909. évi költségvetési előirányzat	4
Közgyűlési meghívó	17, 187
Közgyűlési jegyzőkönyv	21
Évi jelentés	23
Választmányi jegyzőkönyvek	89, 122, 137, 170
Sorsolás. Az egyleti tagokhoz	169, 185
Az 1910. évi költségvetési előirányzat	188

2. Szakcikkek.

A méz felhasználása a háztartásban	5
Uj kaptár <i>Donáth Aladár</i>	6
Havi teendők : Január	11
Február	32
Március	43
Április	60
Május	80
Junius	98
Julius	109
Augusztus	129
Szeptember	145
Október	165
November	181
December	198
Vándorméhészet. <i>K</i>	31
Olcsó és jó viaszprés. <i>Vajnovszky Vince.</i>	45
A méhek kitelelése. <i>Tábori</i>	49
Természetesség a méhek tenyésztésében	51
A családok egyenlősítése. <i>Sándor Mihály.</i>	57

Vékony műlépek használata kis kaptárakban. <i>Vajnovszky Vince</i>	61
A rajok elhelyezése. <i>Sándor</i> , ...	73
A műlép. <i>Kálmán</i>	75
Az első esztendő. <i>Balogh</i>	78
Meggátoljuk-e a rajzást? <i>Matossa Károly</i>	90
Gazdaságos eljárás a méhészetben. <i>Vitályos Gáspár</i>	93
Az anyásítás	96
Szűk sejtek. <i>Solymóssy</i>	105
A vidék tulterhelése. <i>S. Péter</i>	107
Hogyan értékesítsük mézünket? <i>Balogh</i>	111
Elővigyázók legyünk. <i>Virág</i>	114
A méhek áttelepítése. <i>V</i>	123
Bőséges rajzás. <i>Zilahi</i>	125
A híg méz bepecsételése. <i>Sóvári</i>	127
A méhek kezelése őszi hordáskor. <i>Fuhász Károly</i>	139
Csalfa remények. <i>Szilágyi</i>	141
A méhek betelelése. <i>V</i>	143
A rablás. <i>Virág</i>	147
Különös mézelés. <i>József János</i>	149
A méz besűrűsödése. <i>Virág</i>	157
Anyanevelés a méheknél. <i>Szilágyi</i>	159
Orgyilkos méhek. <i>B. Péter</i> . (a szövegben sajtóhibából „S“).	162
A méhek telelésének új módja. <i>Virág</i>	172
A méhek téli pusztulása és annak okai. <i>V</i>	177
A méhek téli lakása	189
A méz értékesítése.	192
A méhészetről. <i>Böloni István</i>	198

3 Közérdekűek,

Az okszerű méhészet történelmének rövid vázлата. <i>M</i>	12
Méhészeti szakoktatásunk. <i>Dr. Balázs Ferencz</i>	15, 34
Körkérdés. <i>Lakatos Károly</i>	36
Egyletünk téli előadásai	40
Kimutatás a méhészet 1908. évi állapotáról. <i>Nagy János</i>	64
Nyílt levél Joó István urhoz. <i>Dr. Fényes Kálmán</i>	67
Pályázati hirdetmény: Helyi tanfolyamra	69, 86, 100
Gödöllői tanfolyamra	70, 86, 100, 119, 133
Méhészeti előadások	70, 135
A méhészeti szakoktatás. <i>Matoma Károly</i>	82
T. Lakatos Károly urnak. <i>Vitályos Gáspár</i>	84
Az akácfa és élősdije. <i>V</i>	113

4. Vegyesek.

Új méhész-egylet Székelyudvarhelyt	84
--	----

A magyar, osztrák és német Weissenfelsben tartott 54-ik vándorgyűlése. <i>V.</i>	153
A méhek szállítása. <i>B...y K...y</i>	179

5. Szépirodalom.

Megriadt kirándulók. <i>V.</i>	116
A méh. (Költemény) <i>Tarcsafalvy Albert.</i>	131

6. Irodalom.

Der Bienenhonig und seine Ersatzmittel. A házi orvos. Méhészeti értesítő. Házinyul tenyésztés.	18
A gazda	85
Egy hézagpótló disz munkáról.	101
A házi orvos	135

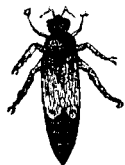
7. Nekrológ.

Benedek Gábor	39
-------------------------	----

8. Tagdíjnyugtázás 118

9. Hirdetések

20, 37, 56, 71, 87, 103, 120, 136, 151, 167, 183

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részére évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 2 sz., reklamációk, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtítkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyl. pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Bánffy-palota intézendők.

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négyesz. cm.) 6 k., féloldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok es fél éves hirdetőknél 40% -al, egész éves hirdetőknél 15% -al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”)-tűzetes megjelölésével van megengedve.

A KÉZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felélős szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

1909.

E sárgolyó már lsten tudja hányadikszor, de újból megfutotta a világegyetemben részére szigoruan kijelölt pályát s felső kulminációjába ért. A végtelent vizsgáló véges ember szent borzalommal áll meg ezen a ponton s midőn elkalandozik lelke a mindenségben s határt sehol sem talál, sem egy pillanatnyi nyugvást, ahova a nehézkedés törvénye ki nem hat, önkénytelenül lstenre gondol, a ki egyedül és föltétlen hatalommal uralkodik mindenek felett.

Mi véges emberek — ez évezredek óta rohanó földgömb időszaki lakói — kik rövid életünk egyik osztópontjához értünk, egy pillantást vetünk a multra, lelki szemeink elé idézzük mindazt, ami a lefolyt év alatt történt s tapasztalataink bányájából kiaknázott kincsekkel meggazdagodva nézünk a sötét, bizonytalan jövő elé.

Egyletünk szerény lapja a „Méhészeti Közlöny” is a mai nappal fordulóponton áll, a mennyiben fennállásának huszonnegyedik évébe lép.

Ha visszatekintünk a mult év folyamára, édes békeség száll meg, bár küzdelmes volt az, de nem csüggedtünk, mert fényes, majdnem negyedszázados multunk dicsősége, kitartásra, munkára buzdított s tudtuk, hogy „Isten segít, ha ember dolgozik.“

És mi dolgoztunk az Isten végtelen kegyelmébe vetett őszinte bizalommal s munkánkat áldás is követte, mert le nem tértünk az igazság útjáról, bármily göröngyös volt is az, hanem végig haladtunk rajta férfias erővel, fáradságot nem ismerő buzgalommal. Áldás követte munkánkat, mert nem a magunk előnyére, hanem Isten dicsőségére és embertársaink hasznára dolgoztunk. Nem vakítottak el a jövő hiu ábrándjai, nem voltunk filléres zsoldosai senkinek, nem tömjéneztek sem a hatalom bálványát, sem nem óhajtottunk a hizelgés mezejére lépve róka politikával magunknak áldozatokat ejteni, hanem igenis mindig azon voltunk, hogy kedves méhésztársaink felismerjék bennünk az igazságra való törekvést, még akkor is, ha egyik másik cikkünk egyesek nem tetszésével találkozott.

Mint az okszerű méhészet szerény zászlósi megküzdöttünk annak érdekéért, s a küzdelemben, ha nem is voltunk az elsők, de az utolsók sem s szolgáltuk tagtársaink érdekeit ernyedetlen szorgalommal és kitartó buzgósággal.

De ez nem a mi érdemünk, hanem azé a diszes közön-ségé, mely küzdelmeinkben támogatott, csüggedésünkben újabb munkára buzdított.

Most sem kezdünk új irányt, mert belátjuk, hogy irányunk helyes; a minek legjobb bizonyága fennállásunk éveinek száma.

E helyen egyuttal hálás köszönetet mondunk mindazoknak, akik a lefolyt évben szives közreműködéseikkel segítségünkre voltak s kérjük, hogy közreműködéseiket ezután se vonják meg tőlünk, hogy nemes célunkat, a tökéletesbülés felé való törekvést elérhessük.

Ezt csak tisztelt tagtársaink támogatásával vagyunk képesek elérni, a mit ezuton is kérve „*Boldog új évet kíván*“

a szerkesztőség.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület zárszámadása az 1908. évről.

Bevétel		K	f.	K	f.	Kiadás		K	f.	K	f.
1	Mult év. pénztári maradvány ..	472	88			1	Lapexpeditor évi munkadíja ..	110	60		
2	Tagsági díjakból	941	—			2	Főtítkárr és irodaáttalánya és tiszteletdíja	280	—		
3	Kaptárak eladásából	926	48			3	Szerkesztő évi irodaáttalánya és tiszteletdíja	396	—		
4	Államsegélyből	5740	—			4	Pénztárnok évi irodaáttalánya és tiszteletdíja	280	—		
5	Hirdetési díjakból	127	54			5	Ig. alelnök évi irodaáttalánya és tiszteletdíja	230	—		
6	Vegyes bevétel	313	48	8521	38	6	II. titkárr évi irodaáttalánya és tiszteletdíja	130	—	1426	60
	Összes bevétel	8521	38	8521	38	7	Méhészeti közlöny évi nyomása	780	56		
	Levonva a kiadást ..			8043	44	8	Postadíjakra	122	—		
	Marad pénztári készlet				477	9	Adó és pásztorbérbe	20	97		
						10	Kaptár készítésre	1260	10	2183	63
						11	Az egyesület méhészenek fiz. ..	799	96	799	96
						12	Tanfolyami költségekre	2428	60	2428	60
						13	Előre nem láthat kiadásokra ..	1204	65	1204	65
							Összes kiadás	8043	44	8043	44

Kelt Kolozsvárt, 1908. évi december hó 23-án.

Zsögön Rácz Mihály,
méh. egyl. pénztárnok.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület költségvetési előirányzata az 1909-ik évre.

Folyó szám	Fedezet	1908. év	1909. év	Folyó szám	Szükséglet	1908. évi jóváhagyott	1909. évi előirányzat
		K	K			K	K
1	1908. évi tagdíj hátralékból	300	300				
2	1909. évi tagdíjából	1000	1000	1	Lapkiadó évi munkadíja	120	120
3	Méhteleg jövedelméből	150	150	2	Méhész évi fizetése	720	800
4	1908. évi hirdetési díj hátralékból	80	80	3	Tisztviselők tiszteletdíja v. jutalma	1200	1200
5	1909. évi hirdetési díjból	180	180				
6	Kaptár készítésből	1000	1000				
7	M. kir. Földművelésügyi minisztériumtól az 1908. évi tanfolyamán elhasznált anyagok térítménye	840	840	4	Igazgató alelnök	50	50
8	A m. kir. Földművelésügyi miniszter által tanfolyamok költségeire segély	2700	2700	5	Főtitkár	100	100
	Összes fedezet	6250	6250	6	Szerkesztő évi iroda általánya	200	200
	Összes szükséglet	—	15050	7	Pénztárnok	100	100
	Fedezetlen hiány	—	8800	8	Méhészeti Közlöny nyomására	1500	1200
				9	Postadíjakra	300	300
				10	Adó, vízdíj, kéményseprés, biztosítás	80	140
				11	Szaklapokra és könyvekre	100	100
				12	Telepfentartás és új befektetésre	2000	2000
				13	Kaptár és egyéb a készítéshez való anyag	1000	1000
				14	Vándorgyűlésekre	800	1000
				15	Pályadíjakra	100	100
				16	Kongresszus és kiállítás előkészületeire	1200	1200
				17	Alapszabály újjanyomására	200	200
				18	Jutalmazásokra	500	500
				19	Tanfolyam költségeire	—	2700
				20	Tanfolyamon felhasználandó deszka anyag díja	—	840
				21	Előre nem látott vegyes kiadásokra	1200	1200
					Összes szükséglet	—	15050

11—908. fkv. szám.

Tárgyalta és elfogadta az Erdélyrészi Méhészegyesület igazgató-választmánya Kolozsvárt, 1908. november hó 8-án tartott ülésében azon megjegyzéssel, hogy a bevételi hiányfedezésére államsegély fog kéretni.

Kolozsvárt, 1908. nov. hó 8.

Dr. Balázs Ferencz s. k.
főtítkár.

Dr. Zsögön Béla s. k.
ig. alelnök.

Zsögön Rácz Mihály,
méh. egyl. pénztáros.

A méz felhasználása a háztartásban.*

Meth (hydromel).

I. Oldjunk fel $2\frac{1}{2}$ kg. mézet 12 l. vízben, forraljuk $\frac{3}{4}$ óráig gyenge tűzön, miközben szorgalmasan lehabozzuk, hagyjuk a folyadékot 10° R. fokra lehűlni, töltsük egy kádba, keverjük bele két evőkanálnyi jól megszürt sörélesztőt, kössük be a kádat abrosszal, hagyjuk két napig állani; szűrjük át a folyadékot egy hordóba, függeszszünk bele egy tört szerecsendióvirág, fahéj és gyömbérrel telt vászon zacskót, tegyük a hordót a pincébe, deszkázzuk és szurkozzuk be vagy ássuk el a földbe, hagyjuk azt erjedni, azután huzzuk le üvegekbe; az üvegben való hosszabb állás után az ital megjavul.

II. Töltsünk egy üstbe 12 l. vizet, jegyezzük meg fel-tűnően a víz magasságát az üst belső oldalán, öntsünk rá még 4 l. vizet, tegyünk bele 3— $3\frac{1}{2}$ kg. mézet; főzzük egy fél óráig, a habját folyton leszedve; tegyünk bele egy szük marok komlót s hagyjuk addig főni, amíg a folyadék a jegyig elfő. Töltsük a folyadékot egy dézsába, hagyjuk rövid ideig lehűlni, keverjük bele 4 evőkanál friss sörélesztőt, kössük be a dézsát s hagyjuk 48 órát állani, szűrjük ezután át a folyadékot egy hordóba, egy vászonzacskóban akasszuk bele 4 karikára vágott, mag nélküli citromot, 30 gr. tört fahéjat, 15 gr. szegfűszeget, dugaszoljuk jól be, hagyjuk 6—8 hétig állani, azután huzzuk le üvegekbe.

III. Vegyítsünk össze 50 l. vízben 6 tojástehérjét, 10 kg. mézzel, hagyjuk egy óra hosszat csendesen főni, tegyünk bele egy ágacska rozmarint, egy kevés kukoricát, gyömbért, szegfűszeget, ha a folyadék lehült, fahéjat, egy kanál élesztőt, töltsük a folyadékot egy hordóba, hogy erjedjen, dugjuk be az erjedés után s hagyjuk száraz pincében 6—8 hónapig állani, azután üvegezzük le.

* Mutatvány Dr. Hasterlk Alfred «Der Bienenhonig und seine Ersatzmittel» című, most megjelent művéből.

Kneip atya mézbora.

Tiszta rézüstbe melegítsünk 60—65 liter vizet, keverjük bele 6 liternyi mézet. Hagyjuk 1½ óráig főni, miközben habját leszedjük. Ha a fővés ideje lejárt, töltsük a folyadékot bádogg- vagy cserépedénybe. Ha langymelegre kihült, egy gondosan kimosott hordóba töltjük, de nem dugaszoljuk be egészen. Ha a pince kellő meleg 5—10 nap múlva erjedni kezd. 14 napi erjedés után az új, kiforrt mézbort más hordóba huzzuk le, természetesen a seprő visszamarad. A második hordóban is 10—14 napig fog még a mézbor erjedni, ha már forrása megállott a hordót jól bedugaszoljuk. 3—4 hét múlva megtisztul és ihatóvá lesz. Ekkor leüvegezzük, jól ledugaszolva hideg homokba fektetjük.

Orosz mézbor.

2 kg. mézet 1 kg. cukorporral összekeverünk, 4 citromnak cukorral összezuzott héját és 6 citrom levét összefőzzük és tökéletes lehülés után 8 l. hideg forrásvízzel jól összevegyítjük, hordóba töltjük s jól ledugaszolva pincébe tesszük. 14 nap után az italt leüvegezzük, az üvegeket bedugaszolva és leszurkolva egy hétig pihenni hagyjuk, azután a bor ihatóvá lesz.

Új kaptár.

A közkedveltségnek örvendő *Méhészeti Közlöny* 1908 évi decemberi számában, fenti cím alatt megjelent cikkekre, — szaktekintélyem és tudásom érzetének hiányában is, — hivatva érzem magamat, az érdeemes és kétségtelenül *méhész-cikkíró*nak, mély tisztelettel válaszolni az alábbiakban:

Mondanom sem kell, hiszen K . . . cikkíró, silány közleményeimet figyelemre méltatta és jól tudja, hogy nem tartozom a »*méhtelen méhészek*« közé, akik jó ideje méhészkednek és így a méhészetbe vágó dolgokat, kellő gyakorlaton alapuló meggyőződés hiányával bírálhatják meg.

Mindent sejtettem és „A természet útmutatása“-ban megírtam előre. Itt mondtam el azt is, hogyha egymásban nem tudjuk becsülni az *embert* s a higgadt tárgyilagosság helyett, fékvesztett indulatok törnek egymásra, magasztos ügyünknek csak ártunk. Tehát ne támadjunk.

Támadni minden emberi intézményt, dolgot szabad bárkinek; védekezni is joga van mindenkinek: ha a támadás és a védelem, a tárgyilagosság határai között mozog. Az émelyítő önmagasztalás, a lekicsinyelő nagyzási hóbort, — jól tudom — a vitatkozó feleknek semmiesetre sem kívánatos és a *közönség előtt, további szereplésre ajánló képességi*, s ezért kerülöm én is.

Előre kijelentem, hogy az ilyen támadásokra nem is reflektálnék. A tárgyilagossá vitában szívesen résztveszek, hiszen így oszlanak el a tévedések, így tanulhatunk.

Bizonyítsa be cikkiró az általam hirdetett igazságok téves voltát és én készségesen más hitre térek. Mutasson nekem egy olyan kaptárt, mely a méhek természetének jobban megfelel, kezelése könnyebb, rajzása kizártabb és 40—50 kg.-nál több mézet biztosít, — természetesen, hogy jó legelőn! — s akkor: én leszek az első, aki állításaimat megcáfolom, visszaronom s a „jobbat“ elfogadom!

Ehhez pedig első feltétel, *kaptáram ismerése és kipróbálása!* A logikai következetesség legelemibb feltétele, hogy ahhoz ne szóljunk, amit nem ismerünk és meg nem próbáltunk!

Én pedig rendszerem leglényegesebb részét, — *nagy sajnálatomra, a közbejött beteges állapotnak* — még nem közöltem le; sőt „Kaptáram belső világa“ c. cikkem végén kiírtam, hogy mi következik; mert már a 10. számban „A kaptárakról“ írott „M“-jelzésű cikkben láttam, ha jól sejditem, az „Uj kaptár“ előbbi írójának türelmetlenségét, miért az említett 11. számban, türelmet kértem a leközlésig; amikor a nyilrónos bírálatot amugy is kértem és szívesebben fogadtam volna; s így „a dicsvágy, felületesség, valótlanság, meggondolatlanság, meggyőződéstelenség“ továbbra is otthon maradhattak volna.

Ami pedig a multat illeti, azt én is érdem szerint méltatom! S ha tudni vágyó lelkem néha szomjuhozza — akad egy-két könyv is, — olvasgatok néha és tán többet is, mint valaha; de a multak mystikus homályán áthatolni nem tudok.

Tudásomban még a jelen is hézagos, a jövőt pedig odafenn rendezik. Én nem tudom, de el kell higgyem, hogy cikkiró azt hiszi, az egyiptomiaknak „kifejlődött“ méhészetük volt. Csak annyit tudok, hogy a kelet ó-kori népei méhészkedtek, de hogy méhészetük a fejlődésnek minő fokán állott, az még titok és felderítése a tudósokra tartozik, — nem reám.

Mondom, ezek után csak annyit tudok *még*, hogy az ős egyiptomi és assyr hieroglypheken, papyrusokon, a méhről szóló kisebb adomák, dicsőítések maradtak fenn és annak ábráját felismerték. (Lásd: „A kelet ókori népeinek története“ — Maspero Gaston után Fogarassy — c. mű 124—125. l. Vagy báró Ambrózy remeke: „A Méh“ 71. l.) És „találkozunk a méhekkel már az ó-szövetség és Zoroaster könyveiben, bele vannak szöve az indus hitregékbe, a pogány mythosba, a koránba; beszélnek róluk a legrégebb görög és római írók, {megénekeltek a költők“ stb. mondja: Sötér Kálmán. (Lásd: „A méh és világa.“ elm. r. 15. l.)

Azonban, világhírű tudósunk, e páratlan művében, sehol sem koczkaztatja meg az ókori népek, jelesül: az egyiptomiak „kifejlődött“ méhészetéről szóló véleményét; amit talán cikkiró is *szaktekintélynek* ismerne el. *Ha tisztán a foglalkozásszerűséget tekintjük is, sem a kifejlődést, sem annak ellenkezőjét nem merném állítani, csupán azon tény, hogy méhészkedtek!*

A lakás őseredetiségét illetőleg elismeri az érdemes cikkiró, hogy az egyiptomiak kupos kasokban méhészkedtek, ami csak az én hitvallásomat erősíti meg, ha ugyan megdönthetlenebb támasztéka nem volna, hogy: „Sir Gardiner Wilkinson azonban ujabban egy thébai siron felismerte a *méhkas* alakját is“ írja Sötér. Azon állítását pedig, hogy az egyiptomi „kosárcötők még nem voltak annyira gyakor-

lottak, hogy a kosárnak a mostanihoz hasonló lapos feneket készíthessenek, egyszerűen kupban fejezték be“ (?) (talán kezdették!) tagadja a 4—5 ezer év előtt született műemlékek *kézügyességére* — s a mi korunkban igazán luxus-számba menő — gondolkodásra valló, bámulatos tökéletessége!

Szorosabb értelemben vett kifejlődésről, még az egyiptomiaknál jóval fiatalabb 2500 éves kháldeai ős népek méhészetében sem beszélhetünk. A szumer akkad népfaj írása is, eredetileg, tisztán hieroglyphikus volt, mint az egyiptomi!

„Minden írásjegy annak a dolognak képe volt, amelyet jelezni akart, vagy az anyagot mutatta, melyből analógia folytán, a legkönnyebben ki lehetett *találni* a kifejezendő elvont fogalmat. Így pl. az Isten eszméjének kifejezésére a a méh képéhez folyamodtak.“

Sőt a király fogalmának kifejezésére használt méh ábrázolása, — eredetiségéből kivetköztetve — háromféle és egymástól különböző jeggyel is történt. Idők folytán pedig minden fogalmat, különbözően csoportosított v. egyszerű vonalak és *éket* fejeztek ki. Igen sok jegy többféle értelemmel bir tehát többféleképen is olvasható. Ez pedig annyi zavart és homályosságot okozott, hogy néha maguk az assyrok és babyloniaiak is elvesztek benne. Ha tehát tudósaink is nehezen olvashatják, hogyan bizonyíthassak én az ős népek méhészetéről; amíg *egy olyan írott emlékre nem akadnak, mely a méhészet kultuszával bőrebben nem foglalkozik*. Ha ilyet nekem ismertet, hálásan fogadom, tanulni soha sem szégyeltem, hiszen: „Tudományt újjából senki sem szopott.“

Abból pedig, hogy az ős egyiptomiak *kupos kasokkal* méhézkedtek, *ennek a népnek csak következetessége és gondolkodása tűnik ki*. Bizonyynyal, midőn az első szerencsés kutató a méhet fellelte a fa odvában, vagy bárhol a világon, *abba az oduba be is tekintett! Megfigyelte, ellette a lakó természetét, életviszonyait, szokásait és építkezési rendszerét; s a felülről lefelé szélesedő, befejezett lépek alakjának megfelelő lakást is formált!* Hogy én is sokszor megfigyeltem, röviden

érintettem milyen legyen az ideális kaptár berendezése cím alatt.

Hogy pedig az őseredeti lakás, valószínűleg inkább a faodu, mint a sziklaüreg lehetett, következtethetjük abból is, hogy az — az élsziediktől eltekintve — a rovarok *növényekre* vannak utalva.

Már pedig a sziklaüregekben bővelkedő kopár vidékek nem mindig kedvezők a rovarok, jelesen: *a méhek megélhetésére*. Bizonyítja az is, hogy a méhek szívesen felkeresik a virágos rónát, völgyeket, de azért *mégis csak az erdőhöz, berekhez, szóval a fásvidékhez vonzódnak, mert jól tudják, hogy ott található természetes lakást. Ez a vonzalom vezeti a megszökött rajokat is.*

Ha a régmúlt időkről igen sokszor csak feltevésekre is vagyunk utalva, a méh természetét illetőleg sokkal bizonyosabban láthatunk, *mert az ősrégi korszaknak ma is élő alakja a méh s a multakról beszél maga!*

Átalakulások, klimatizálódás stb. történhettek, de a jelleg *az ősi természet ma is az, ami volt régen s mindig az ősi lesz!*

Önként következik, hogy a fatörzsek kuphoz hajló alakjában, akár a természet keze, akár a állatvilág ácsmesterei: a harkályok által kivájt üveg, *csak felülről lefelé szélesedhetett*. Ha pedig az odvas részek még nem váltak volna le, a fokozatos és lefelé haladó gyarapodás szerint, maguk a méhek formálnak kupalaku lakást, levágják és kihordják az odvas farészeket.

Igy formálódott évezredek folytán a méhek lakása és építkezése a faoduhoz, illetve a lakás alakja a méhek természetéhez. És az »ür« bármilyen belmérettel bír, ők a természetüknek megfelelően építkeznek; de örömmel fogadják, ha a lakás, mégis csak az ők természetéhez alkalmazkodik, amit az országos kaptárról elmondani nem lehet. Így láttam a legnagyobb »ür«-ben, a szabadban is, melyet ez az építkezés betölteni nem képes.

Donáth Aladár.

Január a méhesben.

A nagyon zordnak ígérkező telet, december vége felé enyhe napok váltották fel, annyira, hogy egy pár nap a déli órákban egyik-másik családból kiki jártak a méhek. Nem kell azonban nagyon elbizakodnunk, mert ez az időjárás a legszeszélyesebb. A meleg időt hirtelen hóvihár, vagy száraz fagy követheti.

A jól betelelt, kellő mennyiségű táplálékkal ellátott méhek, bármily nagy hideget vagy rossz időt kiállanak, amiatt ugyancsak kevés aggodalmunk lehet.

Ebben a hónapban sem terjedhet figyelmünk egyébre, mint arra, hogy méhesünk felett külső szemlét tartva őrizzük meg méheinket minden olyan külbehatástól, mely őket békés nyugalomukban a legcsekélyebb mértékben is zavarná. Mindazok az erős zajok, melyek méheinket téli kényszer-nyugalomukban zavarják, azoknak ártalmára vannak. Nem kevésbé ellensége a méheknek a harkály, amely el-ellátogat a kaptárakhoz s azokon csőrével olyan nagy zajt okoz, hogy a méhek attól megrémülve a gomolyt elhagyják, menekülni akarnak s vagy megdermednek a kaptár aljdeszkáján, vagy ha kijönnek az ott leselkedő rabló telhetetlen begyében lelik sirjukat. Legjobb védelem ellenük, ha a kaptárakhoz közel nem férközhetnek, de ha ezt elérni nem tudjuk, igyekezzünk azokat a méhestől távoltartani, amit csak úgy tehetünk, ha gyakran üldözzük, a gyakori üldözés a legarcátlanabb állatot is képes idővel eltávolítani.

A harkályhoz hasonló, de más irányu ellensége télen át a méheknek az egér. Táplálékát nem a méhek maguk teszik, hanem a méhek termékei a viasz és a méz, a melyért képes még a kaptárak oldalfalát is átfurni, s miután a méhek a hidegtől való dermedtségükben ellene nem védekezhetnek, képes tönkre tenni az egész építményt. Védekezhetünk ellene zajtalanul működő egérfogókkal, a melyekbe az ő legkedvesebb eledelét tesszük csalétekül: a sült szalonnát.

Ahol a cickány tanyát üt a méhesben, öszpontosítja a két előbbi ellenség rossz tulajdonságát, amennyiben rovar-evő állat lévén, a méhek élete ellen tör, de ezen működésé-

ben az építményt sem kiméli. Garázdálkodásában nagy előnyére van kicsiny, nyulánk teste, a mely lehetővé teszi, hogy a kaptárak röpködő nyílásán keresztül (ha azok jól nincsenek elzárva) kényelmesen bejuthasson. Ez ellen is az egérfogók felállítása a legjobb védelmi eszköz.

A méhésznek ebben a hónapban is, mint az előbbiben, főoglalkozása, hogy ócska kaptárait kijavítsa, esetleg újakat építsen, szegezzen kereteket, készítsen mülépet, legfőképpen pedig jó méhészeti munkákat olvas; tapasztaltabb méhészek utbaigazitásait meghallgatja, magába gyűjti, hogy adandó alkalommal fölhasználhassa. Jegyezze föl saját tapasztalatait, hasonlítsa össze a másoktól hallottakkal és olvasottakkal vonja le belőle a legjobb végeredményt, mert nekünk senki sem adhat jobb tanácsot, helyesebb utbaigazítást, mint a magunk tapasztalata, amely csak akkor válik tökéletessé, ha azt másoktól is hallottuk.

Az okszerű méhészet történelmének rövid vázlata.

Nem kell nagyon messzire visszamennünk, nem fáradsz emlékezetünk addig, amíg az okszerű méhészet kezdetére érünk. Ezen alig félszázad történelmén, ha végigtekintünk, előttünk áll egy egész nemzet történelmének világos tükörképe miniatur kiadásban. A keletkezés, fejlődés, aranykor, szétesés és . . . . . a hanyatlás.

Volt idő, amikor hazánk színe-java szóval, tollal hirdette a méhészet áldásos igéig, de nem igen akadt fül, amely ezekre hallgatott volna. Ha akadt volna is, azok szava elhangzott, mert nem volt olyan eszköz, amely ezt az áldásos igét a nép minden rétegében közvetítette volna. Ez a kor a *fejlődés kora* volt s ebben találjuk az igazi okszerű méhészet félreismerhetlenül legnagyobb irodalmi kincsét, a méhészet szentírását.

A szép fejlődésnek el is jött a várt eredménye, a méhészet aranykora, midőn kevés, de jó okszerű méhésze volt hazánknak, akik békeességben, egyetértésben, barátságban és szeretetben éltek egymással, akár ismerősök, akár ismer-

retlenek voltak és a Mindenható ezt az egyetértésben élő társaságot meg is áldotta bőséges mézszürettel, nem várt nyereséggel s az ebből származó lelki örömmel. Irigyelte is a méhészeket mindenki. *Ez volt a méhészet aranykora.*

Eljött az idő, a mikor illetékes forumok megismerték ezt az aranykort, lelkük tisztaságával, emberbaráti szeretetük egész hevével megragadták a rendelkezésükre álló eszközöket, hogy a méhészet áldásaiban részesítsék mindazokat, akik az iránt érdeklődnek s szerény jövedelmüket emelni óhajtják. Ezt tette a földmivelésügyi kormány és ezzel örök dicsőségét alapította meg.

A sziklát megemészti a pór, az állatok egymást, még a tormában is van féreg; ebből indulva bátran mondhatjuk, hogy minden életképes intézménynek megvannak a maga parazitái, így a méhészetnek is.

Amíg a méhészet nagyobb állami felkarolás nélkül volt, általános béke és jólét uralkodott a méhészek között, de mihelyt azt az állam felkarolta mindjárt felütötték fejüket azok az alakok is, akik a méhészetből más jövedelmet akartak kovácsolni, mint amit maga a méhészet nyújt.

Gomba módra felszaporodott a sok haszontalanabbnál haszontalanabb kaptár, melyek mindenike a tudományos megfigyelés és tapasztalat kétes tartalma csomagjába burkolózva kínálja fel magát mindazoknak, akik a barátságos és szeretettel hívó szóra a méhészek soraiba óhajtanak beállani. Elbizakodottságukban magukról megfélelmezve szembe szállanak még azon intéző körökkel is, amelyeknek létezésüket köszönhetik, s a melyek szorgalmas működésének eredményétől függ ekzsisztenciájuk. Fel-fel bukkan egy-egy s nagy dobbal hirdeti felfedezésére legtökéletesebb voltát. Igen és jól jegyezte meg valaki e lapok hasábjain és tökéletesen igazat adok neki, hogy „könnyebb 6 drb. deszkát különböző nagyságban és formában összeilleszteni, mint a méhek beléletéről valami okosat mondani“ s épen ezért a feltalálók serege ezt a könnyebb oldalt miveli.

Megtudtunk lenni 30 évig az országosan elfogadott kaptárral; nagy méheseket szereltek fel vele s jövedelmezett

is az mindenkinek, ha az időjárás kedvezett, nem panaszkodt rá senki addig, amíg a méhészet kiterjesztése nagyobb lendületet nem vett, ekkor is azok kezdték ellene a panaszt, akiknek eladó kaptáruk volt. S miután a nagyközönség tekintélyes része bármilyen legyen is az ujitás, érdeklődik iránta s ha módjában áll akárcsak a divatos kalapot, megveszi s jónak ismeri el, mert ha más előnye nincs is, de meg van az, hogy új. S a méhészek egyik-másik kaptár körül csoportosulnak s megkezdődik a méhészet történelmében a negyedik forduló pont: *a rendi harcok vagy a megosztás kora.*

Most éljük ezt a kort, amelyben egyik méhész a másikat szemébe megmosolyogja kaptáráért, hátamegett kigunyolja s ha nyilvánosan szóval vagy írásban kell megemlékeznie róla, egyenesen nekiront, leócsárolja. Ez a különböző kaptárak érdekében folytatott harc a méhészeket az eddigi tömörülésből kibontja, szétesztja, mert valóságos érdekcsoportokká válnak, amit a kaptár feltaláló alakít meg, s a vége pedig az, amit a latin közmondás tart: „inter duos litigantes tertius gaudet“ beválik, mert összevesztivén az azelőtt békében élő méhészeket, markába nevet, mert övé a haszon, elkelnek kaptárjai. A kaptár feltalálónak sem a saját rendszerű kaptárban lakolt méhek adják a hasznot, hanem az eladott kaptárakból befolyt összeg.

Miután kis vázlatom oknyomozó történelem, a közölt előzményekből nem nehéz megállapítani, hogy rövid időn belül be fog állani: *a hanyatlás kora.*

A hosszú áldástalan harc előbb-utóbb meghozza a maga káros következményeit. A hanyatlás ott kezdődik, ahol a bizonytalanság és bizalmatlanság felüti a fejét. És ez már megkezdődött, de még csak kis mértékben, hála a kaptárak sokaságának. A kezdő méhészek már nagyon is bizalmatlanok a méhészet iránt s ennek más oka nincs, mint az, hogy fejüket telezugják hasznosabbnál-hasznosabb kaptárak dicséretével. S ha ez már ma így van, nem adok öt évet s egyetlen embert nem fog megnyerni a méhészetnek sem az ékesszólás, sem a kedvezmény, de talán az erőszak sem. Ez lesz a harc vége.

Minden háborúnak meg vannak azon alakjai, akik csendes szemlélői a viszálynak a nélkül, hogy bevegyülnének abba. Ezek folytatják megkezdett utjaikat s nem törődnek a harccal, hanem várják a küzdő felek kimerülését. Ezek a kezdőket azzal riasztják el a méhészettől, hogy: „nincs benne haszon.“ Örülnek a harcnak, mert tudják, hogy az a küzdő feleket kimeríti, kedvüket a méhészettől elvonja s azok akik egykor elkeseredett harcot folytattak egymással, azon békülnek ki, hogy sem te sem én hibás nem voltam, hanem az a *másik*, s nem érdemes a méhészetrel foglalkozni. Ez lesz a *végbukás*.

De lesznek, akik örülnek ezen is, mert a csendes szemlélők malmára hajtja a vizet, magapad a méhészek száma s ők fogják uralni a helyzetet, legnagyobb irigységére a küzdő feleknek.

*

Irtam ezeket nem a magam gyönyörűségére, hanem, hogy mások vagy kinevessék vagy okuljanak rajta, de hogy igaz a mit irtam, azt mindenki tudja s később be fogja látni.

.....M.

Méhészeti szakoktatásunk.

Köztudomásu dolog, hogy ugy a mezőgazdasági, mint bármely iparágban foglalkozó egyén foglalkozásának gyümölcseré csak akkor számíthat, eredményt ugy mutathat fel, ha foglalkozása tárgyát — mondjuk mesterségét — jól ismeri, jól tudja. Asztalos hiába fog cipő készítéshez, vagy lakatos ruha csináláshoz, csak elrontja az anyagot s kárba veszett fáradsága s magának előny helyett anyagi kárt okoz. Mint az iparnak, ugy a mezőgazdaságnak is számtalan ága van s ha ezen ágakban eredményesen akar valaki gazdálkodni, feltétlen ismernie kell e gazdasági ágnak a mivelésével járó gyakorlati és elméleti ismereteket, mert máskülönben — eltekintve elemi csapásoktól — fáradságának kevés gyümölcset fogja élvezni, csak kontár munkát végez, megcsalja magát s megcsalja a természetet.

A tudomány s a gyakorlati tapasztalat a mezőgazdasági ágak művelésében is nap-nap után ujjabb meg ujjabb elveket állít

fel, melyeknek célja a produktívabb termelés az őszanyag — anyaföld minél erősebb kihasználása.

A ki a tudomány és kor eszméivel lépést akar tartani, tanulnia kell, mert ellenkező esetben másokkal szemben hamar belátja hátramaradását.

Ugy a földmivelési, mint többi kormány, ha anyagi áldozatok árán is, arra törekszik, hogy szakmunkásokat neveljen — mert hiszen végeredményében azzal a nemzeti jólétet mozdítja elő.

A méhészet is a mezőgazdaságnak — szakértelemmel üzve mondhatjuk egyik legjövődélmezőbb ága. Ámde még ma is a méhészeknek 50—60%-a kasokkal méhészkedik s az okszerű méhészetre — mert azzal természetesen több bajoskodás van — nehezen tér át.

Ugy a földmivelési kormány, mint az egyesületek minden lehetőit elkövetnek az okszerű méhészetnek szakismerettel való szélesebb körbeni művelésére.

A méhészetben a szakoktatásra vonatkozó első lépés a vándortanítói intézmény életbeléptetése volt. Halhatatlan emlékü Grand Miklósnak érdeme, hogy elsőként kísérte meg hazánkban az apostolkodást. A méhtenyésztési ismeretek hirdetése végett vándor előadásokat tartott. Az előadásaival terjesztett elméletek s gyakorlati ismeretek gyorsan terjedtek s az okszerű méhészek száma rohamosan szaporodott; s végre sok nehézség után a kormány is belátta annak üdvös voltát s 1881-ben nevezte ki néhai Kemény Gábor báró akkori földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter Grand Miklóst mint első vándortanítót s nem sokkal később a többieket s jelenleg 8 ilyen vándortanító hirdeti kerületek szerint a méhészet igéit.

A vándortanítói intézmény fenntartásának az a célja, hogy a méhtenyésztés ne csak általánosságban, hanem az okszerűség rendszerébe egyöntetűen fejlesztve országszerte fellendüljön, gyarapodjék s virágzásnak induljon.

A vándortanítók nyáron kerületeikben a népoktatási és gazdasági irányu intézeteket és iskolákat sorrendben felkeresik s azoknál előadásokat tartanak, méheseket rendeznek be, községről-községre járnak, méhesekben előadásokat tartanak, szóval igyekeznek a népet az okszerű méhészet számára megnyerni.

A vándortanítói intézmény mindenestre nagy haladást idézett elő méhtenyésztésünk fejlődésében az okszerű méhészetet illetőleg. Ez intézmény életbeléptetése előtt sem a tanítóképző, sem más gazdasági irányú intézeteknél nem volt méhészet, míg ma minden ily irányú intézetnél van mintaszerűen berendezett méhes s különösen az ifjuság örömmel tanulja s terjeszti ország-szerte a méhészetet.

A méhészet okszerű tanításának a vándortanítók útján való oktatását azonban nem mondhatjuk egésznek, mert a mint tudjuk, az a vándortanító rövid időt tölthet egy méhesben, előadása is rövides s így a cél nincs elérve.

A méhtenyésztés tovább fejlesztésére irányuló ezen törekvéssel nem állhattunk meg. Miként állattenyésztésünk más ágazatai számára — úgy a méhészet művelésére is állami gondoskodással szervezett középpont létesítése vált szükségessé, a honnan a helyes gyakorlat irányítása a tenyésztés fejlesztése s a célhoz vezető utak kijelölése kiinduljon s a hol a nagyobb méhesek önálló vezetésére méhészek képeztesse ki, s időszakos tanfolyamok tartassanak. Így létesült a gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaság 1902. évben, melynek célja az okszerű méhtenyésztés minél jövedelmezőbbé fejlesztése, a különböző rendszerek kipróbálásával a hazai viszonyoknak legmegfelelőbb művelése és terjesztése, méhlegelők létesítésének, javításának és fönntartás módjának a bemutatása, a méhészeti szakoktatás, tanfolyamok tartása, és pedig a nagyobb méhészeti gazdaságok önálló kezelésére alkalmas méhészmunkások szakszerű kiképzése. 2 éves tanfolyamok, továbbá lelkészek, tanítók, vincellérek, erdő- és mezőőrök, földmives kisgazdák stb. részére 2 és 3 hetes tanfolyamok tartása.

(Vége köv.)

Dr. Balázs Ferencz.

Közgyűlési meghívó.

Egyesületünk 28-ik évi rendes közgyűlését **1909. évi január hó 24-én, vasárnap délután 3 órakor** fogja megtartani Kolozsvárt a városház közgyűlési termében, melyre az egyesület minden egyes tagját meghívja az elnökség.

*

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgató-választmány évi jelentése.
3. Pénztárnok jelentése az 1908 évi bevételek és kiadásokról.
4. A pénztárvizsgáló-bizottság jelentése.
5. Az 1909. évi költségelőirányzat megállapítása.
6. Választások.
7. *Indítványok.
8. „Természetesség a méhek tenyésztésében“. Felolvasás, tartja Nagy János méhtenyésztési vándor szaktanár.

Az Erdélyrészi Méhész-egylet igazgató-választmányának Kolozsvárt, 1908 évi november hó 8-án tartott üléséből.

Báró Jósika Gábor,
elnök.

Dr. Balázs Ferencz,
főtitkár.

Jegyzet: Az alapszabályok 32. §-a értelmében a mennyiben a rendes időre összehívott közgyűlés a tagok részvétlensége miatt nem lenne határozatképes, a 8 nap múlva tartandó közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül fog határozni.

IRODALOM.

† **Der Bienenhonig und seine Ersatzmittel** von dr. Alfréd Hasterlik cím alatt egy újabb méhészeti zsebkönyv jelent meg A. Hartleben wieni és leipzig-i könyvkiadóhivatalában. A mű magában foglalja mindazt, amit a mézre vonatkozólag az újabb kutatás talált. Kiterjeszkedik a méz összetételére, a méz hamisításának módjaira, a méz védelmére, ipari és házi felhasználására. Mint valóban becses mű megérdemli, hogy azok, akik a tárgy iránt érdeklődnek s a német nyelvet bírják, maguknak megszerezzék. Ára 3 kor. 60 fill.

□ **„A házi orvos“** című népszerű egészségügyi folyóirat most megjelent, 36 oldalra terjedő karácsonyi száma egész soro-

* Esetleges indítványok a közgyűlés előtt 8 nappal a főtitkárnál írásban benyújtandók. (Alapszabályok 30. §.)

zatát hozza az általános hygienia körébe vágó közérdekű és tanulságos czikk nek. Így dr. Preisich Kornél egyetemi tanár, körházi főorvosnak „A vörhenyjárványról“, dr. Kovács Aladárnak „A tüdőbetegeket gondozó intézetekről“, dr. Schwarz Gusztávnak „A postai alkalmazottak egészségügyi viszonyairól“, dr. Bród Miksának „A szabók hygieniájáról“, dr. Kemény Ignác törzsorvosnak „A gyermekek nemi felvilágosításáról“, stb. stb. irt nagyérdekű értekezési, nemkülönb. Abádi Imre tárcája „Emberek között“, Gyulai György Károly tanár, közegészségi író tanulságos czikkei, dr. Luigi Barzetti olasz orvosnak „A felesleges vakbél“ cziment irt pompás karczolata, továbbá a nagy-szamu, különösen tanulságos „Apróságok“ igazán érdekessé teszi a mindjobban-jobban terjedő lapot, melyet mi is ajánlunk olvasóink b. figyelmébe annál is inkább, mivel a lap előfizetési ára egy évre 2 korona 40 fillér, tehát olyan csekély összeg, melyet a szerényebb vagyoni viszonyok között élő ember is könnyen nélkülözhet és amely sehogysem áll arányban a lap gazdag szellemi tartalmával. „A házi orvos“ szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrásy-ut 27. sz. alatt van, ahova az előfizetések beküldendők.

= **Méhészeti értesítő** a komárommegyei gazdasági egyesület méhészeti szakosztályának 1908. (18.) évi működéséről. Ez a csaknem 8 ivre terjedő szakkönyv felöleli nemcsak a szakosztály működését, hanem rendkívül érdekes szakezikkeket közöl, a melyek czimeit kedves kötelességünknek tartjuk fel-
emliteni: A méhek tavaszi fejlődése, Sznirtmik János. — Méhészeti tapasztalataimból, Hiszek N. — Meteorologiai megfigyelések, Szabó Gy. — Ósdiságok a méhészetben, Lakatos. — A mézelő fák érdekében, Baranyay G. — A rovarok és virágok, Szentimrey Á. — Országos méretű nagy kaptár, Joó J. — A méh és az ember, B. Szabó J. — Azt mondják . . . Tüske. — Vegyesek. Az értesítőt a szakosztály titkára Lakatos Károly kiváló méhész szerkeszti.

× **Ingyen oszt teuyésznyulakat** a Házinyultenyésztés és Értékesítés című házinyultenyésztési szaklap kiadóhivatala, Csillaghegyen, Budapest mellett, a házinyultenyésztés népszerűsítése céljából. Pusztán azt köti ki, hogy az utódokból egy-

néhány példány visszaszolgáltassék. A lapot Auffenberg János tanár szerkeszti, főmunkatársa Andrássovich Géza, nyulügyi előadó. Előfizető ára egy évre 4 kor., félévre 2 kor.

Tartalom: 1909. *A szerkesztőség.* — Az Erdélyrészi Méhészegyesület zárszámadása az 1908. évről. — Az Erdélyrészi Méhészegyesület költségvetési előirányzata az 1909-ik évre. — A méz felhasználása a háztartásban. — Új kaptár. *Donáth Aladár.* — Január a méhesben. — Az okszerű méhészet történelmének rövid vázlatja. . . . *M.* — Méhészeti szakoktatásunk. *Dr. Balázs Ferenc.* — Közgyűlési meghívó. — Irodalom.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Czim:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőseged, Somogy megye

A Biedermann-féle első hazai gőzerőre berendezett műlép gyár összes gépei családi okokból

— ELADÓK. —

Értekezhetni a tulajdonosnál: Kolozsvárt, Bercsényi-út 2. vagy e lap szerkesztőségénél.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10.